

A

VÖRHENY VÉRTANUI

ÁLLOK A HALÁL KAPUJÁBAN

A halál kapujához nem a fantázia alkalmatosságával lehet eljutni, szakaszjegy visz oda az Üllői-uton keresztül. Mikor a barna kocsí bekarolyodik az Orczy-utra, leszálok, néhány percreig megyek az őszülő fákkal és a vöröstéglás épületekkel szegélyezett Gyáli-uton és odaérkeztem. Egy beszögellés takarja el előlem a kaput és csak mikor egész mellette vagyok, látom meg a táblát:

Budapest székesfőváros Szent László
közkórháza.

Szeptember végi kora vasárnap délután különösen szép a kórházak utcája, a Gyáli-ut. Csupa csomagos és virágos ember siet rajta ilyenkor. Aki véletlenül arra kerül, lehetetlen, hogy szabadulni tudjon az aggódó szemekből kisugárzó résztvétől és gondolatban ő is ott van a kőkockákon belül. A részvét, a kétségbeesés általában mindazok az érzések, melyet a szenvedés tud életrekelteni, legnagyobbak a Szent László-kórház előtt. Az itt álldogáló szomorú csapat emberei mind szülők, ragályos betegséggel birkózó kisgyermek szülői. Két óra előtt néhány perccel álltam a kapu elé, kevesen váraoztak még és olvasgatták a halál birodalmának hivatalos újságját, a fekete táblára kifüggesztett listákat. Három ilyen rovattal ellátott jegyzék van kiszögezve, az elsőbe bejutni nagy boldogságot jelent. Itt azok vannak összeírva, akik már jobban lettek és akiket ezért átszállítottak a súlyos betegek kórházából a Szent Lászlóból, a Szent Gellért-

Iktatószám		Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás	
		Szerző B o r b é l y J o z s e f		Tárgy	
		Cím A vörheny vértanui.		614.522	
		Forrás: A Nap		Hely	
		Bp. 1912 X/1		Idő	
		(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) Oldalsz.		1912	
				Személy	
				Helyszám	

kórházba. E mellé a boldogság mellé még öröm is jár, mert ezeket rögtön meg lehet látogatni. A másik jegyzék betegei még mindig a Szent Lászlóban vannak, állapotuk nagyon komoly lehet, mert az orvosok megengedik a látogatást. Ezeknek már ugyis mindegy.

A harmadik lajstromban azok vannak, akik fölépültek s hazavihetők. Négyen vagy öten voltak ott és olvasgatták gépiesen, ki tudja, hányadszor a neveket. Ha végimentek rajta, újra kezdték, hátha tévedtek előbb és mégis kaphatnak valami hírt a betegükről.

Magas, esernyős férfi állt legelől s olvasott rendületlenül. Percekig nem mozdult, csak nézte a betüket. Beletellett tíz perc, míg megfordult és kezével legyintett a kapu felé:

— Istenem, istenem... *

De nem mozdult. Több fájdalmat már ugy se bírt volna el, részt akart venni a többiek bánatában is. Lassanként gyülekezni kezdtünk. Hogy többen voltak, megindult a beszélgetés is. Egy vörösslafrokkos asszony vitte a szót, kalap nélkül volt, füleiben brilliánsutánzatok.

— Ma sincs kiírva — hirdette körbe fordulva — pedig tizenhat hete van itt a gyereke. Épp ma tizenhat hete.

Virágcserepes fiatal nő csatlakozott a csapathoz. Mint aki teljesen ismerős a viszonyokkal, odabök a lista közepére:

— Nincs itt, nincs itt — zokogja — reggel

nyolettől állottam itt, az orvos megígérte, délután meglátogathatom.

Megint megszapordtunk. Egy négytagú család érkezett közénk. Mindenikük olvasni kezdte a neveket, aztán egyszerre egymásra néztek; az ő betegük nem volt kiírva.

— Talán már meg is halt — mondja nekik valaki csöndesen a csoportból.

— Nem lehet, akkor kereszt volna a neve mellett — felelik többen.

— Az nem bizonyos — szólnak közbe, — tegnap jött egy uriasszony, örült, mikor a fia nevét nem találta a táblán. Még mondta is: holnap hazaviszem a kisfiam. Aztán olyan sírással jött ki, hogy a kövek is megindultak halálára. Pedig kalapos volt.

Sánta öreg ur válik ki a tömegből, vékony papírba csomagolt cukrászsüteményt szorongat. Becsönget a kapun, a többiek irigykedve nézik, azt hiszik belépő-cédulája van. Csak a küszöbíg jutott el, ott átadja a cseomagot a portásnak, az majd odajuttatja a vörhenylázzal küzködő unokához.

Jöttek aztán még sokan, fölnéztek a táblára, elfordultak és lassan könnyezni kezdtek. Egész kis kolónia vált ki a siróemberekből, a társaság többi tagjai is lehangoltak. De azért le lehetett olvasni róluk, hogy most igen boldogok, mert ők nem kénytelenek sirni. Lehet, hogy holnap rájuk kerül a sor.

Nagy, hatalmas dördülés: kőhajításnyira tőlünk hatalmas tribünökkel beépített sporttelepen tizezer egészséges ember tapsolt és éljenzett huszegynéhány egészséges embernek...

BORBÉLY JÓZSEF

*

* *

A fizti főorvosi hivatal kimutatása szerint a múlt héten a fővárosban a ragadós betegségek állása a következő volt: Megbetegedés: hasi hagymáz 8, kanyaró 36, skarlát 87, szamárhurut 10, roncsoló torok- és gégelob 23, gyermekági láz 1, bárányhimlő 19, trachoma 7, veszettség 1. Halálozás: hasi hagymáz 1, skarlát 7, roncsoló torok- és gégelob 3. E kimutatásból kiviláglik, hogy a skarlát a fővárosban még mindig erős mértékben terjed, a betegség azonban könnyebb lefolyásu, amit az aránylag kedvező halálozás mutat.